

Mijn dorp, dat is de grootste schat

„Ik zeg nooit: ik ben schrijfster. Ik schrijf wel eens wat, ik gééf muzikles, ik zing met mensen, maar ik ben géén muziklerares, géén zangle-rares, géén dichter. Ik dóe wat op dat vlak. Ik heb ook niet de pretentie van: komt dat zien en zal daarom de krant nooit bellen. Ik adverteer ook niet, ook niet met leerlingenuitvoeringen. Die zijn bedoeld om hen vertrouwd te maken met spelen voor publiek. En dat mag een keer fout gaan. Kortom: ik doe gewoon mijn best en ik heb er zelf lol aan. En zolang die mensen, leerlingen en publiek, daar ook lol aan hebben...”

Waarom? Als ik zeg „Vitaminoten” (voor de oudere lezers: dat wat ooit „Vrolijke klanken” was) dan kan er nog maar één naam vallen: Rakers. Elly dus: „Het is eigenlijk niet mijn verdienste. Het is mijn vader. Als ik niet dáár groot geworden was, dan had ik dit niet gehad. Toen ik negen jaar geleden na zijn overlijden de muziekschool overnam, was de start al, dat ik Rakers heet. Al heb ik het zelf wel wáar moeten maken natuurlijk”.

„Vitaminoten”, het revuegezelschap in de hobby-uren, ontleent aan de muziekschool van Elly ook zijn jonge aanwas. Zeven nieuwelingen zijn er nu, die mogen bewijzen, dat ze het kunnen en er ook qua mentaliteit in passen. „Spelen kunnen ze al. Dan laat ik ze ook zingen, leren omgaan met de microfoon, alleen en in de groep. Ze moeten vertrouwd raken met begeleiden. Dan moet je je ondergeschikt maken aan degene, die zingt. Versnelt die, dan moet je mee; vergeet die een woord, dan moet je een noot overslaan.

En wat daar dan soms uitkomt: dan denk je: hé, dát is een goeie stem. Ja, ook hier zit zoveel talent. Het is alleen vaak, dat het niet te gauw op een voetstuk wordt geplaatst. Meisjes van 13 moeten dan ook een liedje zingen, dat bij hun leeftijd past. Geen gewijmd als of ze 23 zijn”. Sound-mix noemt Elly Rakers op die leeftijd „levensgevaarlijk”, wegens het vernielen van de stem. „Wie talent heeft, moet dat ook op zijn of haar manier uitbuiten. Je moet werken aan je eigen liedje”.

HILVERSUM

Ze wéét waarover ze praat, omdat ze ook aan het „Mekka” van het talent, „Hilversum” heeft mogen ruiken. Met tek-

schrijven, wist ik niet voordat mijn vader overleden was. Zijn werk, dat van „Vrolijke Klanken”, moest doorgaan. En dat lukte, noodgedwongen, ook”.

Een briefje van Conamus nodigde haar drie jaren geleden uit in een TROS-wedstrijd bijdragen te leveren aan de verrijking van het Nederlandse repertoire. Dat moest gebeuren op 12

ELLY RAKERS KAN ER EEN LIEDJE VAN ZINGEN

melodieën van aan de tekstdichters niet bekende componisten. Van totaal 147 deelnemers bleven plusminus 30 inzendingen over, waarbij liefst drie van Elly Rakers, een van de 12 eind-kandidaten.

IETS GEKS

Tijdens een workshop in Leiden moest zij het „waarom” van de inhoud verdedigen tegenover een jury met Gerrit den Braber, Eli Asser, Jan Fillekers, Henk van der Molen, Wim Kersten, Ferry Wienneke. Eerstgenoemde vroeg haar, waarom zij drie liedjes met een serieuze tekst had geleverd. „Omdat ik zo serieus ben”. Den Braber verzocht haar toen, na het diner, omstreeks 12 uur 's nachts, een nieuwe tekst („maar dan een zotte, iets gek”) te maken en die de volgende morgen om 9 uur te presenteren. Van de componist, die Den Braber kende, mocht de melodie versneld worden.

„Ik dacht zelf: ik kan het niet. Bovendien was ik moe en had ik het bandje op dat moment niet bij me”. En toch vloede het gevraagde er in een uurtje uit. Noodgedwongen, het kon, dat was al eerder gebleken. Zo kwam het, dat wat eerst „Ik loop hier zo maar wat verloren, doelloos te dolen door de stad” was werd omgezet in „Volgende week is mijn verjaardag”.

„Een avond rijk zijn” is er een regel uit, die fervente radioluisteraars wel bekend zal voorkomen, want aan de BUMA-rechten, die af en toe binnenkomen, merkt Elly, dat het nog wel gespeeld wordt. Joop Stokkermans bleek de componist te

Elly Rakers het nu samen met ene Jan Jansen had gemaakt...”.

CIRKELTJE

Behalve de eerste prijs voor dit liedje was er een zelfde waardering voor „Blijf geloven” en een tweede voor het derde liedje. Succes dus, al was het geld van de TROS (375 gulden) snel uitgegeven. Een volgende stap was het bezoeken van de liedjesbeurs van de AVRO, nadere contacten met tekstdichters. „Ik zou kinderliedjes moeten gaan maken. Dat heb ik nog nooit gedaan. Ook aan het songfestival begin ik niet. Het is altijd dezelfde kliek die het doet. Het Hilversums cirkeltje heeft er geen belang bij, dat Elly Rakers ertussen komt zitten. Dat scheelt immers een boterham. Als het überhaupt wat zou worden. Het principe daar is: het kost zoveel geld, dus er moet zoveel uitkomen”.

Zoals de „grote jongens” in Hilversum haar ook voor elkaar waarschuwden... „Heeft hij jou om liedjes gevraagd, zogenaamd om jou met raadgevingen verder te helpen? Moet je niet doen. Hij verandert ze en gebruikt het idee dan voor zichzelf. Stuur ze mij. Stuur ze mij...”. Ook dát heeft er toe bijgedragen, dat Elly een stuk van haar spontaniteit in gezelschap van „collega's” is kwijtgeraakt. „Ik kijk wel uit, dat ik mijn beste liedjes niet weggeef, wat ik eerder zomaar spontaan deed”.

EEN SCHAT

Luisterliedjes? Ze worden nauwelijks meer gemaakt, omdat het publiek daarvoor niet de platen koopt.

„Dat wil disco-dreun, en zulke liedjes wens en kan ik ook niet maken”. De conclusie van de contacten met „Hilversum” is dan ook geweest: „Ik ga gewoon door zoals ik bezig ben in Bellingwolde. Ik hou het in Hilversum voor gezien. En nog een glas wijn, en nóg een glas wijn. Als je na twee weken geen Elly meer bent, maar alleen nog schat...”.

Zo koos ze voor haar eigen woonplaats, waarvan ze in de voor het dorpsfeest van Veerveen gemaakte revue zegt „Wat wie als kind oet 't veen nêr kregen, ons aigen dörp, dat blijft 'n schat”. De actieradius van haar en Vitaminotens activiteiten is trouwens groter. In Roswinkel,

Zo begint het. Privélessen aan de muziekschool, daarna in groepen. En voor wie wil en kan, is er dan de overstap naar „Vitaminoten”. Hier voelt Elly Rakers zich thuis: ... niet steeds overdoen; geef ze maar eens wat anders of in andere ritmes, dat werkt beter...

wedde, Bellingwolde zetten jubilerende school, paardesportclub, landbouwvereniging en plattelandsvrouwen met Elly's revues hun feest luister bij. Het gezelschap (13 optredens) was vorig jaar bij de Groninger verenigingen in Amsterdam en Rotterdam te gast en moet op 27 september a.s. al met een nieuw Gronings programma de 60-jarige „Verainen” in Hilversum van dienst zijn. „Er staat nog geen letter van op papier...”.

Hoe je daaraan, zeker na een druk seizoen, ook kunt wanhoppen, de inspiratie voor iets nieuws (terwijl je dacht, dat het voorgaande nu toch wel het laatste was) zal zich zonder twijfel weer aandienen. „Ik denk wel eens: hoe heeft je zuster dit in vredesnaam gedaan? Je hebt namelijk niet het idee, dat je dit allemaal zélf hebt gemaakt”.

JOUW TEKST

Het zelf iets in de hand willen houden voert ook frustraties, die ontstaan bij het zien en horen van wat een ander met jouw werk heeft gedaan. „Ik kan soms wel huilen. Ik had een liedje over „Zo'n juffrouw van een stichting, die alles voor je regelen wil”, over oude mensen dus. Dat hadden ze veranderd... „Man, ik zai mie al in

vraauwen... Meschain krijgt nog wel 'n ol kerel, ain mit 'n drup aan neuze”. En dat gaat dan als jòuw tekst de wereld in.

Maar als er dan na afloop van zo'n revue, zoals in Roswinkel, 1300 mensen aan het slot gaan staan en een traantje wegpinken, ja, dan weet ik, dat ik een goed programma heb gemaakt. Net als bij Vitaminoten. Ik heb het daar goed in de hand gehad, alles heel zakelijk uitgelegd, maar als dan aan het slot dat stukje warmte naar mij overkomt, als in de kleedkamer ook leerlingen huilen, gewoon uit saamhorigheidsgevoel, dat het weer gelukt is, dan breng ook ik geen woord meer uit. Dan zijn er alleen maar tranen”.

NAAR HET PLAFOND

Op zijn tijd zal Elly Rakers weer zakelijk de pen ter hand nemen, want ook „Vitaminoten” moet doorgaan. Zolang de mensen het willen en zolang wil ze er ook geen subsidie voor hebben. „Geen gemeenschaps-geld voor een groep, die zo nodig voor zichzelf moet. Nee, het publiek moet er lol aan hebben om te komen”.

Streng is ze ook op zijn tijd: „Ieder, die mij zo sympathiek vond, zal me nu onsympathiek gaan vinden. Ik kom nou alleen maar voor de fouten. We gaan

programma maken. Ieder moet naar zijn plafond. Of dat nu 2 of 4 meter is, dat wil ik dan zien. Zonder aanzien des persoons ga ik nu alles zeggen”.

En dan bouw je in een paar weken een sfeer op, waarvan iedereen na afloop zegt: „Wat jammer nou, dat het is afgelopen”. Juist degenen, die onderweg nog wel eens kankerden, zijn dan de eersten, die zeggen: „Wat wás 't een feest, hè?”

TERUG NAAR AF

Zo'n ervaring is Elly Rakers veel meer waard dan die geldprijs bij de TROS en alles wat er achter „Hilversum” leek te zitten aan schone perspectieven. „Terug naar af” zegt ze er zelf van. En daar ligt zoveel, dat nog afgemaakt moet worden. Al was het alleen maar dat Groninger programma, uitgerekend ook voor Hilversum, in september. Daar zal, al is het „vijf voor twaalf”, ook de inspiratie wel voor komen. Voor teksten en melodieën, op de volgende bladzijden van Elly Rakers' muzikale levensboek:

Om het boek aan jou gegeven te aanvaarden als een gunst, mag het nog zo moeilijk wezen: goed te leven, da's de kunst!

In het land waar het leven goed is: waar je wat kunt doen